

Eesti keel. Jaotusmaterjal 4 (2023)

Andy Weir
Marslane
2014

Tõlkinud Krista Eek (2015)

Lühendatud ja adapteeritud (2023)

1. PEATÜKK

LOGIKIRJE: 6. SOL

Mind pidid ootama ees elu parimad kaks kuud, kuid kuuendal päeval sai sellest kõigest õudusunenägu.

Ma ei tea isegi, kes seda siin lugeda võiks. Oletan, et keegi leiab selle millalgi. Võib-olla saja aasta pärast.

Teadmiseks - ma ei surnud 6. solil. Võib-olla peetakse minu surma tõttu üleriigilist leinapäeva ja mu Wikipedia leheküljel on kirjas: „Mark Watney on ainus inimene, kes on surnud Marsil.“

Ja see oleks tõenäoliselt õige. Sest suren siin kahtlemata. Aga mitte 6. solil, nagu kõik arvavad.

Vaatame siis ... kust alustada?

Programm Ares. Ares 1 meeskond tegi oma töö ära ja tuli tagasi kangelasena. Nende auks korraldati rongkäike, neile sai osaks kogu maailma armastus.

Ares 2 tegi Marsil ära sama töö, lihtsalt teises kohas. Nende auks ei korraldatud rongkäike.

Ares 3. Nojah, see oli minu missioon. Olgu, mitte just konkreetset minu oma. Komandör Melissa Lewis oli selle juht. Olin lihtsalt üks tema meeskonna liikmetest. Olin tegelikult meeskonna kõige madalama auastmega liige. Oleksin missiooni juht ainult siis, kui oleksin ainus järelejäänud.

Aga nüüd olengi missiooni juht.

Oletan, et peaksin selgitama, kuidas Marsi missioonid käivad. Lendasime Maa orbiidile traditsioonilisel moel, tavalise kosmoselaevaga. Kõik Ares-missioonid kasutavad Marsile minekuks ja sealt tulekuks Hermest. See on tõeliselt suur ja maksis palju ja seega ehitas NASA ainult ühe sellise kosmoselaeva.

Kui jõudsimme Hermesele, siis tõid veel neli mehitamata lendu meile kõike vajalikku. Kui kõik oli kohal, siis võtsime kursi Marsile. 124

päeva hiljem jõudsimel Marsi orbiidile ilma üksteist ära tapmata.

Sealt laskusime MDV-ga (Marsile laskumise mooduliga) Marsi pinnale. MDV on suur tsilinder, mille ainsaks eesmärgiks on viia kuus inimest ilma ühtegi neist tapmata Marsi orbiidilt Marsi pinnale.

Sündmuste jada, mis oleks äärepealt lõppenud minu surmaga, oli täiesti absurdne, ja veelgi absurdsem oli nende sündmuste jada, mille tulemusena jäin ma ellu.

Missioon on projekteeritud vastu panema tormidele kiirusega kuni 150 km/h. Seega on arusaadav, miks muututi Houstonis närviliseks, kui tulid tuuled kiirusega 175 km/h. Panime kõik oma skafandrid selga ja ootasime koos Marsi-maja keskel, juhaks kui rõhk peaks majast ootamatult kaduma. Ent Marsi-majas ei peitunud meie tõeline probleem.

MAV (Marsilt õhikutõusmise moodul) ei pea lõpmatult tormile vastu. Pärast poolteist tundi puhunud tuult käskis NASA meil missiooni katkestada.

Pidime minema välja tormi kätte, et Marsi-majast MAV-i saada. See oli riskantne, kuid mida muud oleks me saanud teha?

Kõik jõudsid sinna peale minu.

Meie peamine satelliitside paraboolantenn, mis saatis Marsi-majast Hermesele infot, käitus langevarjuna, kui tuul selle vundamendi küljest lahti rebis ja hooga edasi lennutas. Oma teekonnal pörutas see läbi vastuvõtuantennide rägastiku. Ja siis tungis üks neist pikkadest peenikestest antennidest otse minusse. See läks läbi mu skafandri nagu nuga võist ja tundsin elu kõige hirmsamat valu.

Viimase asjana meenub, et Johanssen sirutas käe lootusetult minu poole.

Ärkasin skafandri hapnikualarmi peale. Antenni löök oli olnud piisavalt tugev, et läbistada skafander ja mu külg, kuid mu vaagnaluu oli selle peatanud. Seetõttu oli skafandris ainult üks auk (ja muidugi üks auk ka minus).

Olin veerenud kallakust alla. Mu asend lükkas skafandris olevat auku tugevalt keerdu.

Siis tilkus mu haavast hulganisti verd alla augu poole. Kui veri jõudis avauseni, aurustus veres olev vesi väljuva õhu ja madala rõhu tõttu kiiresti, jättes maha kleepuva plöga. Sellele järgnes veel verd ja ka see muutus plögaks. Lõpuks kleepis see augu ümber olevad praod kinni ja vähendas leket niivõrd, et skafander suutis selle neutraliseerida.

Mõne aja pärast said skafandri süsihappegaasi absorberid täis. Kuna skafandril ei olnud mingit muud moodust süsihappegaasi eemaldamiseks, siis väljutas see teadlikult Marsi atmosfääri õhku ja

pumpas selle asemele sisse lämmastikku. Lämmastik sai kiiresti otsa. Alles oli jäänud vaid mu hapnikuballoon.

Seetõttu tegi skafander veel viimase võimaliku käigu minu elushoidmiseks. See hakkas pumpama kaotatud õhu asemel sisse puhast hapnikku. Mind ohustas nüüd surm hapnikumürgitusse.

Mind äratas üles just liigkõrge hapnikusisalduse alarm.

Kosmosemissiooni jaoks vajalik väljaõpe on pikk. Olin kulutanud Maal üle nädala, et õppida selgeks skafandri hädaabiprotseduurid. Teadsin, mida pean tegema.

Sirutasin käe ettevaatlikult oma kiivri küljele ja võtsin sealt lekkekomplekti. Tõmbasin antenni välja nii kiiresti, kui suutsin, grimassitades, kui rõhumuutus mind uimaseks tegi ja mu küljes asuva haava piinavast valust tulitama lõi.

Panin lekkekomplekti augu kohale ja pressisin ventiili kinni. See pidas. Skafander pumpas kaotatud õhu asemel sisse veelgi rohkem hapnikku.

Komberdasin üles Marsi-maja poole. Marsi-majja sisse jõudes võtsin skafandri seljast ja sain korraliku pilgu oma haavale heita. See vajab õmblemist. Õnneks oli meile kõigile õpetatud põhilisi meditsiinivõtteid ja Marsi-majas oli suurepärase meditsiinivarustus. Kiire anesteesia süst, haava desinfitseerimine, üheksa õmblust ja olingi valmis. Pean küll paar nädalat antibiootikume võtma, ent kui see välja arvata, siis saab minuga kõik korda.

Mul ei olnud kuidagi võimalik Hermesega suhelda. Aja jooksul suudaksin lahti rebitud paraboolantenni küll üles leida, kuid mul kuluks nädalaid, et seda mingilgi määral parandada, ja siis oleks juba liiga hilja. Missiooni katkestamise protokoll kohaselt lahkub Hermes orbiidilt kahekümne nelja tunni jooksul. Mida kiiremini lahkuda, seda ohutumaks ja lühemaks orbitaaldünaamika reisi muudab. Seega polnuks mõtet oodata.

Selline siis ongi minu olukord. Olen Marsil lõksus. Mul ei ole kuidagi võimalik Hermese ega Maaga ühendust võtta. Kõik arvavad, et olen surnud. Olen Marsi-majas, mis on mõeldud vastu pidama kolmkümmend üks päeva.

Kui oksügenaator katki läheb, siis lämbun. Kui vee taaskasutussüsteem katki läheb, siis suren janusse. Kui Marsi-maja lekkima hakkab, siis ma lihtsalt justkui plahvatan. Kui ükski neist asjadest ei juhtu, siis saab mul lõpuks proviant otsa ja ma suren nälga. Mnjah. Olen väljapääsmatus olukorras.

Aadress: <https://mp.markerbit.ru/mr/Marslane1adapt.htm>

26.10.2023

[Mati Pentus](#)